

**Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології**

кафедра логопедії та спеціальних методик

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри логопедії та
спеціальних методик**

_____ **О.В. Гаврилов**

29.08.2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НЕЙРОМОТОРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЛОГОПЕДІЇ»**

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Спеціальна освіта (Логопедія).

спеціальності 016 Спеціальна освіта

предметною спеціалізацією/ спеціалізацією **016.01 Логопедія**

галузі знань **01 Освіта**

мова навчання українська

2024 – 2025 навчальні роки

Розробники комплексу:

- кандидат психологічних наук, доцент кафедри логопедії та спеціальних методик Н.С. Гаврилова;

Ухвалено на засіданні кафедри логопедії та спеціальних методик

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОП

Олексій Гаврилов

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни “Нейромоторні технології в логопедії” є формування у здобувачів вищої освіти (надалі ЗВО): цілісного уявлення про механізми нейромоторного розвитку, особливості діагностики порушень моторної сфери в осіб з ПМР та специфіка застосування нейромоторних технологій для подолання порушень мовлення та спілкування.

Мета практичних занять - закріплення наукових знань, одержаних під час лекцій, аналіз інформації засвоєної здобувачами вищої освіти під час самостійного опрацювання додаткових наукових джерел і посібників; формування у них практичного досвіду дослідження моторної сфери та її корекції.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Нейромоторні технології в логопедії” є: 1) формування розуміння вікових особливостей розвитку моторної сфери, нейромеханізмів, що забезпечують її функціонування; 2) засвоєння особливостей застосування нейродіагностики з метою вивчення особливостей моторної сфери в осіб з ПМР та її порушень; 3) формування умінь моделювати структуру порушення моторної сфери; виявляти найбільш слабкі механізми та її сильні ланки; визначати прямий шлях нейрокорекції та обхідний необхідний для інтенсифікації розвитку, відновлення чи корекції порушень моторики в осіб з ПМР; 4) формування умінь підбирати оптимальну нейромоторну технологію, що відповідає виявленому порушенню та реалізовувати її в процесі логокорекції.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2023-2024	2023-2024
Семестри вивчення	8	8
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год.	16 год.
Лекційні заняття	16 год.	8 год.
Практичні заняття	24 год.	8 год.
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна та індивідуальна робота	80 год.	104 год.
Форма підсумкового контролю	залік	залік

3. Статус дисципліни: цикл професійної та професійно-практичної (професійно-орієнтованої) підготовки, дисципліна професійно-педагогічної підготовки (вибіркова).

4. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліни, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання, за винятком навчальних дисциплін, вивчення яких заплановане в 1 семестрі навчання: “Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами генетики”, “Основи невро- та психопатології”, “Логопедія”.

5. Програмні компетентності навчання

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти в цілому та логопедії зокрема і характеризується комплексністю

та невизначеністю умов.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення мовленнєвого розвитку, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

РН 1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН 3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН 4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку з врахуванням їх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН 8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН 9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, реалізовувати логопедичний супровід з урахуванням психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

7. Засоби діагностики результатів навчання:

- усний поточний контроль (фронтальне, індивідуальне опитування);
- письмовий поточний контроль (підготовка повідомлень, доповідей, конспектування літератури, виконання практичних завдань, ведення конспектів лекцій тощо);

- рубіжний та підсумковий контроль.

- модульний рейтинг, залік.

8. Програма навчальної дисципліни

осіб з порушеннями розвитку мовлення (надалі ПМР).							
Тема 1. Теорії порівневої та сенсо-моторної побудови рухів.	14		2			12	
Тема 2. Структура, механізми функціонування моторної сфери.	14	2				12	
Тема 3. Вікові особливості розвитку загальної артикуляційної та дрібної моторики.	14	2				12	
Тема 4. Діагностика порушень моторики в осіб з ПМР.	14		2			12	
Разом за змістовим модулем 1	56	4	4			48	
Змістовий модуль 2. Нейромоторні технології та їх застосування для корекції порушень мовлення.							
Тема 1. Нейромоторні технології як засіб формування навиків спілкування в осіб з ПМР.	16	2				14	
Тема 2. Нейромоторні технології як засіб формування лексичної складової мовлення у дітей з ПМР.	16		2			14	
Тема 3. Нейромоторні технології як засіб формування зв'язних компонентів мовлення у дітей з ПМР.	16	2				14	
Тема 4. Нейрогімнастика як засіб розвитку дихання, артикуляції та фонації.	16		2			14	
Разом за змістовим модулем 2	64	4	4			56	
Разом годин	120	8	8			104	

Самостійна робота

Методичні рекомендації для проведення самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів, яка має на меті формування у них пізнавальної активності, вдосконалення ними основних вмінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже здобутих знань, підвищення рівня організованості тощо.

У процесі самостійної роботи здобувачі мають оволодіти знаннями та навичками:

- ~ організації самостійної навчальної діяльності;
- ~ самостійної роботи з методичними джерелами;
- ~ роботи з практичними посібниками та науково-популярною літературою;
- ~ конспектування літературних джерел;
- ~ виконання практичних завдань (розроблення комплексів вправ, відпрацювання техніки демонстрації вправ та застосування у процесі корекційної роботи).

Кожний здобувач повинен вміти раціонально організовувати свою навчальну діяльність.

Важливим є вміння скласти план своєї роботи, чітко визначити її послідовність. Необхідно, щоб план самостійного навчання був реальним і його виконання призводило до плідних наслідків у навчальному процесі.

Для кращого засвоєння матеріалу, розвитку творчого мислення основний зміст прочитаного доцільно формулювати у вигляді тез.

Конспект є стислим викладом основної сутності опрацьованого літературного матеріалу. Конспект має бути стислим, змістовним і записаним своїми словами і

формулюваннями. Класичні визначення, оригінальні думки, вислови слід записувати до конспекту повністю з посиланням на автора джерело і сторінку. У процесі конспектування важливо дотримувати логічний зв'язок окремих складових тексту. У тексті конспект корисно підкреслювати найважливіші теоретичні положення, визначення, висновки і робити помітки на полях. Систематичне конспектування опрацьованого матеріалу дисципліни, відпрацьовує вміння формулювати свої думки в короткій змістовній формі, сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Для цілісного уявлення про навчальну дисципліну здобувачеві необхідно користуватися довідковою літературою: енциклопедіями, енциклопедичними словниками, галузевими довідниками тощо.

Майбутній спеціаліст повинен достатньо вправно користуватися персональним комп'ютером. Робота з матеріалами «Інтернету» надає можливість отримувати найновішу інформацію з різних сфер життя нашої держави.

Контроль за самостійною роботою здійснюють викладачі, що ведуть навчальну дисципліну. Здобувачі для виконання завдань самостійної роботи, зазвичай, заводять окремий зошит, можуть здавати виконане в електронному вигляді. А також результати самостійної роботи можуть бути продемонстровані здобувачами на практичних та лабораторних заняттях.

ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Формування навиків комунікації з використанням методу сенсорної інтеграції у дітей зі складними порушеннями мовлення (початковий етап корекції порушень мовлення).

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Охарактеризуйте метод сенсорної інтеграції, вкажіть хто є його автором.
- Охарактеризуйте особливості розвитку загальної моторики у дітей раннього віку (до 3-ох років).
- Охарактеризуйте особливості розвитку дрібної моторики у дітей раннього віку (до 3-ох років).
- Охарактеризуйте особливості розвитку навиків комунікації у дітей раннього віку (до 3-ох років).

Виконайте завдання:

1. Складіть два заняття з використанням методу сенсорної інтеграції:

- а) для формування навичок спілкування у дітей зі складними коморбідними порушеннями (перший передмовний етап навчання).
- б) для формування розуміння мови чи/та використання мовлення (перших слів).

Тема 2. Формування навиків комунікації з позиції кінезіологічного підходу у дітей зі складними порушеннями мовлення (початковий етап корекції порушень мовлення).

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Охарактеризуйте поетапну методу формування первинного навичу комунікації у дітей з розладами спектру аутизму (Н. Гаврилова, О. Константинов, О. Гаврилов).
- Охарактеризуйте порушення навиків комунікації у дітей з розладами спектру аутизму.

Виконайте завдання:

1. Складіть два заняття з використанням кінезіологічного підходу для формування первинних навиків комунікації у дітей з розладами спектру аутизму.

Тема 3. Формування навиків комунікації за методикою Вероніки Шернборн у дітей зі складними порушеннями мовлення.

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Охарактеризуйте поетапну методу формування навичу комунікації у дітей з тяжкими порушеннями мовлення Вероніки Шернборн.
- Охарактеризуйте порушення навиків комунікації у дітей з помірними та тяжкими порушеннями інтелекту.

Виконайте завдання:

1. Складіть коротку програму з використанням методики Вероніки Шернборн для формування навиків комунікації у дітей з розладами спектру аутизму та порушеннями інтелекту на першому, другому чи третьому етапі (етап роботи вибрати самостійно).

Тема 4. Подолання порушень мовлення у дітей з використанням кінезіологічного підходу.

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Охарактеризуйте кінезіологічний підхід та особливості його застосування з метою нейморозвитку дитини.

Охарактеризуйте особливості розвитку загальної моторики у дітей раннього віку (від 3-ох років до 6-7 років).

- Охарактеризуйте особливості розвитку дрібної моторики у дітей раннього віку (від 3-ох років до 6-7 років).

- Охарактеризуйте особливості розвитку навиків комунікації у дітей раннього віку (від 3-ох років до 6-7 років).

- Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей до 6-7 років.

Виконайте завдання:

- Підберіть завдання для розвитку у дітей міжпівкульної взаємодії.

Тема 5. Нейромоторні вправи та ігри для стимуляції звуковимови.

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Пригадайте динаміку типового розвитку звуковимови у дітей.

- Охарактеризуйте прийоми фонетичної ритміки.

- Охарактеризуйте теорію координації рухів.

Виконайте завдання:

- Підберіть кінезіологічні вправи для розвитку у дітей з ПМР звуковимови.

Тема 6. Нейромоторні вправи та ігри для розвитку відчуття темпу та ритму мовлення.

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Пригадайте динаміку типового розвитку складової структури мовлення у дітей.

- Пригадайте особливості розвитку темпо-ритмічної структури мовлення у дітей.

- Охарактеризуйте динамічні ігри і вправи для розвитку відчуття темпу і ритму.

- Охарактеризуйте феноменологічний підхід.

Виконайте завдання:

- Підберіть кінезіологічні вправи для розвитку у дітей з ПМР складової структури слова.

Тема 7. Нейромоторні вправи та ігри для розвитку лексичної складової мовлення.

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Пригадайте динаміку типового розвитку лексичної складової мовлення у дітей.

- Назвіть категорії дітей у яких труднощі засвоєння лексичної складової мовлення входять у структуру порушення.

Охарактеризуйте різні типи труднощів засвоєння словника дітьми.

Виконайте завдання:

- Підберіть кінезіологічні вправи для розвитку у дітей з ПМР словника.

Тема 8. Нейромоторні вправи та ігри для розвитку граматичної складової мовлення.

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Пригадайте динаміку типового розвитку граматичної складової мовлення у дітей.

- Назвіть категорії дітей у яких труднощі засвоєння граматичної складової мовлення.

Виконайте завдання:

- Підберіть кінезіологічні вправи для формування у дітей з ПМР словосполучення і речення.

Тема 9. Нейромоторні вправи та ігри для подолання у дітей порушень точності та швидкості читання.

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Пригадайте етапи формування у дітей читання. Які якості читання формують у дітей на кожному етапі.

- Охарактеризуйте порушення читання. Назвіть типи труднощів що виникають при порушеннях читання.

Виконайте завдання:

- Підберіть нейромоторні вправи для формування у дітей точності та швидкості читання.

Тема 10. Нейромоторні вправи для формування у дітей моторних навичок письма.

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Пригадайте етапи формування у дітей письма. Які якості письма формують у дітей на кожному етапі.

- Охарактеризуйте порушення письма.

- Охарактеризуйте графо-моторні типи труднощів що можуть виникати на письмі.

Виконайте завдання:

- Підберіть нейромоторні вправи для розвитку графо-моторних навиків письма у дітей.

Тема 11. Нейромоторні вправи для формування артикуляційних та мімічних позицій.

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Охарактеризуйте умови за яких достатньо для забезпечення споживання їжі та звуковимови розвивається артикуляційна моторика.

- Охарактеризуйте умови за яких активно розвивається міміка та доцільно використовується у практиці спілкування з оточуючими.

Виконайте завдання:

- Підберіть вправи з динамічно-руховим чи мовленнєвим супроводом для проведення артикуляційної гімнастики.

- Підберіть вправи з динамічно-руховим чи мовленнєвим супроводом для проведення мімічної гімнастики.

Тема 12. Нейромоторні вправи для розвитку фізіологічного та мовленнєвого дихання.

Дайте відповідь на поставлені запитання:

- Охарактеризуйте особливості розвитку фізіологічного та мовленнєвого дихання у дітей.

- Опишіть нейрофізіологічні особливості, що забезпечують функцію дихання.

Виконайте завдання:

- Підберіть вправи з динамічно-руховим супроводом для формування: а) тривалого, плавного діафрагмального вдиху; б) тривалого, плавного, глибокого діафрагмального вдиху; в) швидкого, плавного, глибокого діафрагмального вдиху; г) диференційованого видиху (ніс-ніс; рот-рот; рот-ніс; ніс-рот); д) сильного видиху через рот; е) тривалого, плавного видиху через рот; є) тривалого, сильного, плавного видиху через рот.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Під час оцінювання результатів виконання здобувачами СРЗВО враховується рівень засвоєння здобувачем навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання; уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань; обґрунтованість і логічність викладення самостійно вивченого матеріалу; повноту розкриття теми навчальної дисципліни; оформлення матеріалів згідно з вимогами.

Завдання самостійної роботи можуть бути теоретичного, творчого, методичного та практичного характеру.

Оцінювання результатів виконання завдань СРЗВО відбувається за 12-бальною шкалою; завдань теоретичного характеру – за 8-бальною шкалою (табл.1).

Підсумкова оцінка контролю за виконанням СРЗВО обчислюється за формулою :

$$r_k = (0,05 \times r_k^c + 0,4) \times r_k^{\text{т}}$$

де: r_k^c – середня оцінка навчальної діяльності здобувача за результатами виконання СР (частка від ділення суми всіх оцінок на їх кількість);

$r_k^{\text{т}}$ – встановлений максимально можливий бал оцінювання результатів певної навчальної діяльності студента за результатами контрольного заходу поточного контролю з урахуванням її вагомості.

Таблиця 1

Шкала оцінювання самостійної роботи (максимальна кількість балів)			
завдання теоретичного характеру	завдання творчого характеру	завдання методичного характеру	завдання практичного характеру
8	12	12	12
- конспект; - повідомлення за завданнями практичних занять; - таблиця за результатами вивчення наукової літератури; - блок-схема за результатами вивчення наукової літератури	- есе; - доповідь за результатами теоретико-практичного дослідження	-конспект заняття; -комплекс завдань/вправ (презентація); -кейс дидакт. матеріалів (презентація / роздатковий матеріал)	- відеозвіт виконаного завдання 3 - письмовим самоаналізом; - аудіозвіт виконаного завдання 3 - письмовим самоаналізом; - протоколи результатів діагностики осіб з ПМР; - матеріали просвітницького характеру (пам'ятки, інформаційні буклети, постери тощо)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ЗАВДАНЬ

Критерії оцінювання конспекту, повідомлення за завданнями практичних занять

8 балів – робота має чітку структуру, повний обсяг, обґрунтовані усі складові; логічно викладений матеріал; не містить зайвої інформації; наявні посилання на джерела;

7-6 балів – робота обґрунтована, розгорнута; більшість структурних компонентів висвітлено; допущено окремі неточності, які в цілому не впливають на розуміння здобувачем навчального матеріалу і вміння ним оперувати;

5-4 бали – робота не повна, порушена послідовність і логічність викладу матеріалу; не уся інформація стосується теми; пропущені суттєві складові відповіді; некоректні посилання на джерела;

3-1 бали – структурні компоненти висвітлено фрагментарно або нерозкриті; відсутні посилання на джерела; не відповідає критерію науковості.

Критерії оцінювання таблиць, блок-схем

8 балів – робота має чітку структуру, повний обсяг, логічно пов'язані компоненти, не містить зайвої інформації; достатньо деталізована;

7-6 балів – допущено окремі неточності; частково порушена послідовність розміщення графічних елементів у блок-схемі; недостатня повнота наповнення таблиці;

5-4 бали – робота не повна, порушена послідовність і логічність розташування структурних частин; не уся інформація стосується теми;

3-1 бали – таблиця заповнена фрагментарно; дані не відображаються.

Критерії оцінювання доповіді, есе

10-12 балів – зміст роботи має системний характер, відображає творчий підхід; використано широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки, містить елементи наукового аналізу, логічно викладений; використано різноманітні джерела інформації з коректними посиланнями.

9-8 балів – робота має чітку структуру, повний обсяг, обґрунтовані усі складові; логічно викладений матеріал; не містить зайвої інформації; наявні посилання на джерела;

7-6 балів – робота обґрунтована, розгорнута; більшість структурних компонентів висвітлено; допустив окремі неточності, які в цілому не впливають на розуміння ним навчального матеріалу і вміння ним оперувати;

5-4 бали – робота не повна, порушена послідовність і логічність викладу матеріалу; не уся інформація стосується теми; пропущені суттєві складові відповіді; некоректні посилання на джерела;

3-1 бали – структурні компоненти висвітлено фрагментарно або нерозкриті; відсутні посилання на джерела; не відповідає критерію науковості.

Критерії оцінювання конспектів занять; комплексів завдань/вправ; кейсів дидактичних матеріалів

10-12 балів – зміст роботи має системний характер, відображає творчий підхід; використано широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки, відповідає поставленим науковим цілям; логічно викладений; відображено авторський підхід здобувача;

9-8 балів – робота має чітку структуру, повний обсяг, обґрунтовані усі складові; логічно викладений матеріал; не містить зайвої інформації; достатньо деталізована; вправи/завдання різноманітні;

7-6 балів – робота обґрунтована, розгорнута; більшість структурних компонентів висвітлено; допущено окремі неточності, які в цілому не впливають на загальну структурну схему (заняття, комплексу вправ);

5-4 бали – робота неповна, порушена послідовність і логічність викладу матеріалу у конспекті заняття; не уся інформація стосується теми; пропущені суттєві складові; більшість вправ/завдань однотипні, недостатньо унаочнені;

3-1 бали – порушена послідовність структурних компонентів заняття; не відповідає критерію науковості; подані окремі компоненти дидактичного матеріалу; зміст вправ/завдань не відповідає дидактичним вимогам.

Критерії оцінювання відео-/аудіо звітів, діагностичних протоколів; матеріалів просвітницького характеру

10-12 балів – робота цілісна; відповідає змісту поставленого завдання; відображає творчий підхід; використано широкий арсенал засобів для досягнення мети; робота відповідає поставленим науковим цілям; відображено авторський підхід здобувача;

9-8 балів – робота має чітку структуру, у повному обсязі; представлений матеріал відповідає принципу доступності, не містить зайвої інформації; висвітлені важливі деталі; використано різноманітні засоби;

7-6 балів – робота розгорнута; наповнена адекватним змістом; допущено окремі неточності, які в цілому не впливають на загальну структурну схему відео-, аудіо звіту, просвітницького матеріалу;

5-4 бали – робота неповна, порушена послідовність і логічність викладу матеріалу; не уся інформація стосується теми; пропущені суттєві складові;

3-1 бали – порушена послідовність структурних компонентів завдання; не відповідає критерію науковості; містить неточну (неперевірену, необґрунтовану) інформацію.

Не приймаються на оцінювання:

- 1) ідентичні роботи;
- 2) роботи з плагіатом

За невчасну подачу роботи знімається 1 бал.

9. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль: усне і письмове опитування (фронтальне, індивідуальне опитування; самостійні роботи); підготовка доповідей конспектування літератури, виконання практичних завдань, ведення конспектів лекцій тощо); рубіжний та підсумковий контроль.

Підсумковий контроль: екзамен, модульний рейтинг.

10. Критерії оцінювання результатів навчання.

Залік

Поточний і модульний контроль (100 балів)					Сума
Модуль 1 (30 балів)		Модуль 2 (30 балів)		Самостійна робота	100
Поточний контроль	МКР	Поточний контроль	МКР	40	
20	10	20	10		

Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю

1. Структурна організація нервової системи.
2. Механізми розвитку моторики.
3. Порівнева організація рухів (теорія Бернштейна).
4. Теорія сенсорної інтеграції (Джин Айріс).
5. Феноменологічний підхід (Т. Скрипник) і його роль у системі подолання порушень мовлення.
6. Особливості розвитку загальної моторики у дітей від 0 до 3 років.
7. Особливості розвитку загальної моторики у дітей від 3 до 6 років.
8. Особливості розвитку дрібної моторики пальців рук у дітей від 0 до 3 років.
9. Особливості розвитку дрібної моторики пальців рук у дітей від 3 до 6 років.
10. Особливості розвитку артикуляційної моторики у дітей.
11. Порушення моторики у дітей з ПМР.
12. Порушення моторики в дорослих з ПМР.
13. Види порушень опорно-рухового апарату.
14. Дитячий церебральний параліч та його види.
15. Дизартрія та її форми.
16. Диспраксія та її види.
17. Кінезіотерапія в логопедії.
18. Методи формування кінетичних процесів та довільної регуляції процесів та дій.
19. Методи вивчення загальної моторики.
20. Методи вивчення артикуляційної моторики.
21. Методи вивчення дрібної моторики.

22. Методи вивчення кінетичного праксису.
23. Методи вивчення кінестетичного праксису.
24. Методи вивчення просторового праксису.
25. Методика розвиваючого руху (Вероніки Шерборн) і його роль у формуванні навиків комунікації.
26. Методи формування міжпівкульної взаємодії і його роль у корекції порушень мовлення у дітей.
27. Логоритміка як засіб корекції порушень мовлення у дітей.
28. Методи формування моторики в системі навчання М. Монтесорі і їх вплив на стан розвитку у дітей мовлення.
29. Артикуляційна гімнастика як засіб підготовки до вимови фонем.
30. Методи підготовки руки до письма.
31. Методика формування дрібної моторики пальців рук.
32. Основні складові сенсомоторної корекції.
33. Дихальні вправи.
34. Окорухові вправи.
35. Повзання.
36. Масаж.
37. Вправи для формування просторових уявлень та просторового, соматопросторового праксису. Їх вагомість для засвоєння мови дітьми.
38. Вправи для формування сенсомоторної координації та їх вплив на стан розвитку розуміння мовлення та вимовних умінь.
39. Ігри та вправи на розвиток зорово-моторної координації.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Для програмного забезпечення навчальної дисципліни використовуються:

- навчально-методичні посібники
- відео-матеріали
- тематичні презентації;
- сучасні дидактичні посібники

12. Рекомендована література.

Рекомендована література

Основна

1. Програма з лікувальної фізичної культури для спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (підготовчий, 1-6 класи). Укл.: А.В.Чепурний, 2018. [Ел. ресурс] https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/korekciini_programy/2-logo-lfk.pdf
2. Левченко В.А. Фізична реабілітація в дитячому віці: навч. посіб. / В.А. Левченко, І.П. Вакалюк, В.М. Бондаренко, В.М. Макота, Н.П. Гайналь ; Прикарпат. нац. ун-т ім. В.Стефаника ; Івано-Франківський нац. мед. ун-т. - Івано-Франківськ : Видавн. ц-р Івано-Франківського нац. мед. ун-ту, 2009. - 542 с. - Бібліогр.: с. 533-540.
3. Дегтяренко Т. В., Ковиліна. В. Г. Психофізіологія раннього онтогенезу – Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2011. – 354 с.
4. Тарасун В.В. Морфофункціональна готовність до шкільного навчання дітей з особливостями у розвитку (нейропсихологічний підхід). Монографія. Київ: 2008. 298 с.

Допоміжна:

1. Галецька І. І. Основи нейропсихології: навч. посіб. Львів, 2003. 317 с.

2. Деннисон П., Деннисон Г. Програма «Гімнастика розуму» / пер. С. М. Масгутовой. Москва, 1997. С. 58-62.3. Кузів О.Є.
3. Дичківська І. М. Марія Монтессорі: теорія і технологія. Київ, 2006. 306с.
Психофізіологія: курс лекцій. Тернопіль, в-во ТНТУ ім.. Т. Пулюя, 2017. 194 с.
Забродська О.П. Кінезіологічні вправи в корекції психомовного й моторного розвитку старших дошкільників // Логопед 2015. №7. С.2-5.
4. Загальна та спеціальне неврологія. Навчально-метод. пос. для студ. 4-го курсу мед. фак. / Уклад. Т.М. Муратова, О.М. Стоянов, В.В. Добровольський, Ю.І. Горанський, Г.В. Перькова, О.П. Лебідь, І.Г. Чемересюк, В.М. Герцев, Ю.О. Солодовнікова, О.О. Колесник, В.З. Скоробреха. О.: «ВМВ», 2017. 339 с.
5. Псядло Э. М. Анатомия и морфология центральной нервной системы: Учебное пособие для студентов факультета «Психология и социальная работа» / Э. М. Псядло. Одесса : «Фенікс», 2018. 206 с.
Рібцун Ю.В. Інноваційний підхід до організації та проведення артикуляційної гімнастики в логопедичній групі / Ю.В. Рібцун // Дошкільна освіта. 2011. № 3 (33). С. 31-43.
6. Філіппов М.М. Психофізіологія людини: Навчальний посібник / М.М. Філіппов. К.: МАУП, 2003. 136 с.

Інтернет-ресурси:

1. Пошукова система Національної бібліотеки імені В.І.Вернадського. – Режим доступу до електронних ресурсів - <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.google.com.ua/>
3. Валідні методики психодіагностики
<https://psychological.education/2024/06/26/>